РІК 1939. Січень Ч. І.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ ЄПИСКОПА-ОРДИНАРІЯ

для священиків і вірних.

У хвилині коли ви, Дорогі Отці Духовні й ви Єпархіяни, серед благородних почувань і надійних бажань будете переводити цьогорічні Різдвяні Свята, спішу й я, ваш Єпископ, як кожного року до вас з моїм різдвяним словом. Цього року, по довшій відсутности в Єпархії, чую якусь особливішу потребу духом злучитись з вами та висказати вам мої святочні побажання, щоб ваші різдвяні думки й почування спрямувати в одно спільне для всіх і корисне для наших душ русло.

Дитина Ісус в яслах убогого вертепу на сіні, біля Неї Пречиста Мати Марія і Святий Обручник Йосиф — це образ Христового Різдва, що його в теперішньому часі постійно бачимо в нашій уяві. Який гарний цей образ і який дорогий для нас старших і для наших найменших! Для побожної душі це незглибимий предмет подиву, невичерпана скарбниця духовних розважань, розради та поучень. Надівсе однак не перестанемо ніколи подивляти цю крайну убогість вертепу, всі ці злидні й прикрощі, що їх добровільно приймає на себе Божественний Спаситель

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA K.U.L. LUBLIN

уже дитиною з першим приходом на землю. Подивляємо й те, що Спаситель не лиш сам у кожній найменшій хвилині життя, у всьому, щонебудь як чоловік на землі зробив, у кожному найменшому ділі дає найвищу й найкращу жертву Богу Отцеві, але й своїх найблищих, тих що їх найбійльше любить, як Пречисту свою Матір, Святого Обручника Йосифа й Апостолів заставляє дати з власного життя, з усього що мали й могли в ньому мати найкращого, можливо найчистішу жертву Богу. А вже Пресвята Родина з Назарету то хиба найвимовніший образ чистої християнської жертви й посвяти.

Ціле життя Христа Спасителя й ціла Його наука просякнуті наскрізь духом жертви. Христос це жертівне Ягня заколене від початку світа (Апок. 13, 8). Жертва задля Бога в службі ближнього, це провідна гадка цілої євангелії, а сам Христос стає перед нами як найвищий недосяжний зразок-приклад жертви. Того самого жадає від апостолів і від усіх християн.

Свою науку розпочинає Христос на горі вісьмома блаженствами, а ці блаженства це ніщо інше тільки похвала повній всесторонній жертві задля Бога. Опісля слідує виразна вимога: „Коли хто хоче йти вслід за мною, нехай відречеться себе...“ (Мат. 16, 24). До того завзиває нас уже Дитина-Ісус в убогих яслах своїм прикладом.

Чомуж то, Дорогі Браття, Христос домагається від нас жертви? Чейже жертва коштує нас труду, самоопанування, вона получена з прикрощами, а часто з терпінням, вимагає нераз зречення з найцінніших дочасних дібр. Чи Христос сам прийняв стільки невигод і нам захвалює тернисту дорогу чесноти, щоби нас тільки мучити? Ні! Він робить це із безмежної любови до нас, щоб нас вчинити щасливими. До жертви привязав Бог найвище вічне й дочасне благословення. Коли люди віддячуються людям за вияви зичливости, то о скільки в більшій мірі вчинить це Бог, що чейже не дасть себе перевищити ніякому земському добродієві. Ніщо з того, що Богу жертвуємо, ніяке добре діло, ніякий труд, терпіння, прикрощі, недостатки не пропадуть марно. Все одержить стократну нагороду. Така вже прикмета чесноти, що вона на добрій пригожій почві родить стократні овочі.

Погляньмо на нашу землицю: Чи вона не відплачує

нам стократними плодами за вкинене в неї зерно доброго посіву і за усі з тим злучені труди? Колиж Творець установив такий закон, то чи не сподіватися нам найбільшого благословення за те, що ми ради Бога вчинимо щось доброго? Блаженними се є щасливими називає Христос плачучих, голодних, милосерних се є тих, що ради Бога несуть якусь жертву з власного життя. А до тих, що терпіти муть переслідування задля Нього каже: „Радуйтеся й веселіться, бо нагорода ваша велика на небі". (Мат. 5, 12). Зноваж на іншому місці (Мат. 19, 29.) каже: „І кожний, хто покине братів, або сестри, або батька, або матір, або жінку, або діти, або поля, або дім задля мого імени, в сотеро прийме і життя вічне наслідить".

Попри нагороду в небі платить Бог за ціну жертви також на землі внутрішнім вдоволенням і радістю душі. Бачимо це найкраще на житті Пречистої Діви. Від хвилі, коли Вона словами: »Се я слуга Господа, нехай буде мені по слову Твому" (Лук. 1,37.) заявила готовість на всяку, жертву із себе, Господь став із нею, а надземський спокій і радість замешкали в її душі. Вислів цій радости дала вона в часі відвідин св. Єлисавети, коли заспівала радісну пісню: „Величає душа моя Господа і зрадувався дух мій у Бозі Спасі моїм" (Лук. 1,46). Та радість із принесеної жертви осолоджувала їй відтак хвилини найтяжшого болю під хрестом. Ту саму радість і внутрішнє вдоволення дає Бог за кожне добре діло, що його творимо з любови до Нього. Спитайте в тих побожних душ пригнетених важкими тягарами судьби, журбою і терпінням, відки береться ще на їх обличчі радість життя й охота до життєвої боротьби, а вони навчать вас, кілько тої радости несе із собою кожний життєвий хрестик, кожний вчинок ради Бога. Що варта родинне життя, де не має духа взаїмної посвяти, де батьки супроти себе і для дітей, а діти для батьків не є готові на жертву? Що варта громадське життя без духа жертви її членів? Там царить хиба низьке себелюбство, взаїмні підозрівання, недовіря й ненависть.

Коли сьогодні так багато горя в світі, стільки сліз нарікань і проклону, то напевно більша половина того лиха походить з недостачі духа жертви межи людьми. Вправді лиха не дасться прогнати із землі, але в дусі християнської жертви можна його тягар значно влекшити. Найбільші при-

крощі й терпіння в світлі християнської жертви стають солодким ярмом Христовим.

Коби ми так, Дорогі Браття, зрозуміли княжу вартість жертви, навчилися приносити її в нашім одиничнім у родиннім і суспільнім життю! Яке гарне булоби це життя! Скільки радости панувалоби в ньому навіть серед злиднів? Коби обігниця вічної нагороди й дочасного благословення скріпила в наших серцях християнського духа жертви й посвяти!

Дорогі Браття! Коли я маю вам зложити святочні бажання, то моїм бажанням, є щоб Господь запалив ваші серця полумінню чистої жертви, щоби всіх нас навчив користати із найкращого прикладу жертви, що його полишила нам свята Родина, Дитина Ісус, Марія й Йосиф. Наші станові обовяки, лихі часи й люди дають нам кожної днини доволі нагод, щоб принести Богу чимало цінних жертв будь з нашого майна, будь з наших трудів, умертвлення упокорень і терпінь. Їх ціна велика перед Богом і нагорода за них царська там у небі і тут на землі. В спокусах проти віри нехай складає жертву наш людський розум непомильній правді Божій. У життєвих допустах несім Богу жертву нашої волі з її свободи та своєвілля, підчиняючись беззастережно відвічному законові Божої волі. Наші почування, нашу уяву, память, бажання несім Богу як жертву, вибираючи як одинокий предмет наших пожадань те, що миле Богу.

Бажаю вам, Дорогі Отці й Епархіяни, щоб цей дух жертви оживляв усе ваше одиничне, родинне й суспільне життя а в нагороду за це, щоби Бог осолоджував усі ваші недостатки, труди й терпіння цього життя,—а Дитина Ісус нехай пішле вам разом із благословенням вифлеємську радість ангельських хорів, Пресвятої Родини, пастушків і царів!

Ласка Господа Нашого Ісуса Христа, любов Бога й Отця й Причастя Святого Духа нехай спливе на всіх нас із цим Новим Роком — амінь.

† ЙОСАФАТ, Єпп.

Ч. 6458. — В справі святочних побажань Єпископа.

Поручається Всечеснішим Отцям Парохам, Завідателям і самостійним Сотрудникам відчитати повищі святочні бажання вірним підчас Служби Божої на Світлий Празник Христового Різдва.

Ч. 6459. Січень — місяць доброї преси й книжки.

Від ряду літ проголушують католицькі видавництва місяць січень — місяцем доброї преси і книжки.

З огляду на релігійно-виховні користи місяця католицької преси, заряджується слідуюче:

1) В останню неділю місяця це є дня 29. січня 1939 р. Всеч. Отці Душпастирі виголосять підчас Служби Божої принагідну проповідь про незвичайно важну ролю і завдання апостольства доброї преси в сьогоднішніх часах.

2) По Службі Божій належить відмовити враз з вірними з колінопреклоненням три рази Отче наш і Богородице Діво в наміренні розвитку української доброї преси і книжки.

3) В часі богослуження належить перевесту збірку на ціли католицької преси і книжки, а зібрані гроші відослати найдалі до половини лютого до канцелярії Єп. Консисторії.

Місяць доброї преси а з окрема молитви на ту інтенцію і грошеву збірку треба вірним заздалегідь заповісти.

Де це можливо, треба урядити сходини брацтва з відповідним рефератом та заохотити вірних до читання і передплачування католицьких часописів.

До половини місяця лютого 1939. р. належить надіслати до Єп. Ординаріяту звіт з переведеної акції місяця преси та зібрані на тацу гроші.

ХРОНІКА.

Завідательства одержали:

Ч. 6457. о. Петро Гардибала — Тудорковичі.

Померли:

о. Роман Осмак, парох в Тудорковичах 8/12 1938.

Душу єго поручається молитвам Всеч. Духовенства.

Від гр. кат. Єп. Консисторії.
Перемишль, дня 2. січня 1939.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Єпп.

Накладом гр. кат. Єп. Консисторії в Перемишлі
З друкарні гр. кат. Капітули в Перемишлі.

II. Часть.

о. Др Володимир Голинський.

МІСІЇ МІЖ ПОГАНАМИ.

б) *Милостиня.*

(Продовження).

Правильний вихід і належну відповідь знайдемо, коли справу потреб і видатків, що їх мають Українці-католики, розберемо конкретно та відповідно побіч себе зіставимо. Потреби, які маємо самі по собі вказують, що народ живе і розвивається. Тільки мерці на цвинтарях не мають ніяких потреб. Жива спільнота матиме різнородні потреби як довго буде жива й здорова. Годі однак зарадити усім потребам; декотрі з них є конечні, інші тільки пожиточні, одні не терплять ніякої проволоки, другі можна без ніякої шкоди відложити на пізніше. Коли годі заспокоїти всі потреби, то на це є тільки одна рада: редукція. Розумно ограничати та належно розкласти чергу потреб, це звичайний наказ второпности. Поміч місіям належить до неоспоримих обовязків кожнього вірного сина Церкви, а жертви на цілі місійні не тільки не можуть бути виключені з буджету віруючого католика, але мусять в ньому мати належне місце. Хоч правда, що поміч місіям, милостиня на душевні потреби ближнього мають першенство між усіми родами милостині, все ж таки ставити одні потреби проти других, застановлятися над їх меншою або більшою вагою вказує на брак широкого серця та шляхетности почувань. Ніколи не треба нехтувати чи оспорювати слушних місцевих, парохіяльних чи національних потреб. Милостиня дана на місії, не повинна ограничати милостині на інші цілі і на відворот; потреби місцеві не сміють стояти на перепоні

збірки на місії. Хто, збираючи жертви на місії, заперечувавби слушність збірки на цілі місцеві, може пригасити жертвенність взагалі, а справі місійній не прислужиться так само як цей, що вважатиме за слушні збірки тільки на національні цілі. Милостиня на цілі місійні, це поширення жертвенности, а не ограничення її. Поширення повинно бути коштом видатків непотрібних, а часом навіть наглядно шкідливих. Коли звернемо увагу на цього роду видатки то побачимо, що дійсно є куди поширяти нашу жертвенність.

Недавно були оголошені статистичні дані про споживання алькоголю і тютюну в Польщі. Українці в границях Польщі, в однім тільки 1936 р. пропили і прокурили 122 міліони злп. На Українців-католиків, які творять половину усіх Українців Польщі припадає 61 міл. Послідовно Українці-католики в однім році на виставність і витребеньки, на задурманюючу приємність, а то і гріх видали около 60 міліонів. За цю суму гроша можнаб виховати й образувати 20.000 місіонарів, апостолів Христового Євангелія. Колиб з тієї суми, виданої на шкідливі, а часто й грішні забаганки тільки один процент жертвувати на місії то Українці-католики Польщі за один тільки рік зложилиби на боже діло 600.000 злп.; навіть одна десята одного процента дає ще велику суму 60.000 злп. Щасливий буде цей рік, коли півчварта міліона Українців-католиків зложить на католицькі місії 60.000 злп.! А прецінь це тільки одна десята одного процента суми виданої в однім році на піянство й тютюн. А хто счислив видатки на інші витребеньки? А де забави, виставне життя, строї понад стан, різні прикраси тощо? — Ось терен кудою треба поширяти жертвенність на місії; ось видатки що їм треба протиставити видатки на голошення слова божого. Не коштом жертвенности на „Рідні Школи" тільки коштом алькоголізму й нікотинізму повинні зростати збірки на місії. Народ, що такі великі суми витрачує не на свої потреби але на свою шкоду, а на цілі ширення Христового Царства, до якого належить, на потреби релігії й віри, яку визнає, не має, чи не хоче дати гроша, не може жити й розвиватися в надії на всемогуче благословення Того, що сказав: Дбайте передусім по потреби Царства Божого, а всьо проче буде вам дане. Якою мірою мірите такою вам відмірять.

Зо сказаного виходить, що годі якиминебудь місцевими

потребами оправдувати нашу неприяву в ділі матеріяльної підмоги місіям. Якщоб вірний відмовився дати лепту на цілі місійні тільки тому, щоби її обернути радше на цілі місцеві, хочби вони були церковні й католицькі, то він не заслуговує на імя католик. Тимменше право звати себе католиком має цей, хто проти збірок на місії виступає в імя якихнебудь місцевих потреб світських.

Справа матеріяльної підмоги місіям між поганами зо зрозумілих причин стрічає великі перепони й трудности. Усі ці противності пливуть із так або інакше понятого еґоїзму, який не знає жертв для других, а тимменше для справи Божої. Вороги Церкви заєдно діють. Вони до переборщених перепон природних вишукують ще інші штучні, часом навіть химерні, щоби тільки протиставитись жертвам на місії. Прилюдна опінія, світовий дух часу, ціле наставлення мас все це наскрізь перепоєне ворожнечею до християнства та жертвенности на його цілі. Поганський, ненаситний Молох, що на взаїмне винищування людий, на різноманітні зброєння пожирає грубі міліярди публичного майна вірних, не терпить ніякого конкурента у виді жертв пливучих з любови Бога й душ. Навіть любов й милостиню уважає Молох за злочин, що заслуговує на кару. Буває й так, що вияв християнської любови ближнього називає він зрадою, а то й ненавістю народу. Цей сам злочин ненависти людства, по словам Тацита, закидав Нерон першим християнам і за нього передавав їх на мученичу смерть... Такому наставленню повинен протиставитись кожний християнин в імя Того, що є „*на знак котрому будуть противитись*“ (Лук. II. 34).

Щоби успішно протиставитися оцьому важкому напорові сил, засадничо ворожих жертвенності на місії, потреба безупинно мати перед очима самому й другим пригадувати основні закони та обовязки християн супроти місій. Про цей обовязок була бесіда вище. Треба безустанку піддержувати духа жертвенности на цілі ширення віри, розросту Церкви, що Її ми сини, та на більшу славу Божого Імення.

Хто й як повинен піддержувати духа жертвенности в користь місій, про це буде бесіда в наступнім розділі.